

หลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาคัดเลือก
อุทยานการศึกษาในวัด วัดพัฒนาตัวอย่าง และวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น
เรียงตามลำดับ ดังนี้

๑. อุทยานการศึกษาในวัด : คุณสมบัติเบื้องต้น

- ๑.๑ จัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน หรือ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านในวัด
- ๑.๒ จัดกิจกรรมทางการศึกษาและการเผยแพร่ความรู้แก่พระภิกษุ สามเณร และประชาชน
- ๑.๓ จัดสถานที่เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ป้ายคติธรรม พุทธภาษิต หรือความรู้ทางวิชาการในวัด
- ๑.๔ บริเวณวัดมีความสะอาด สงบ ร่มรื่น สวยงาม
- ๑.๕ จัดทำแผนงานหรือโครงการ เพื่อพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง
- ๑.๖ มีการจัดทำแผนผังวัดแสดงพื้นที่บริเวณวัด และอาคารเสนาสนะต่างๆ ในวัด และติดตั้งไว้บริเวณด้านหน้าวัด
- ๑.๗ เป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีชื่อในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และเจ้าอาวาสของวัดนั้น ได้รับการแต่งตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมายเทศมาคม ทั้งต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ และคำสั่งของมหาเถรสมาคม กกหมาย กับได้ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการมาด้วยดี
- ๑.๘ เป็นวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาแล้ว
- ๑.๙ มีพระภิกษุ สามเณร อยู่ประจำตลอดทั้งปี ไม่น้อยกว่า ๕ รูป เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี
- ๑.๑๐ ไม่เคยได้รับการคัดเลือกเป็นอุทยานการศึกษาในวัด วัดพัฒนาตัวอย่าง วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น และไม่เป็นพระอารามหลวงมาก่อน

๒. วัดพัฒนาตัวอย่าง : คุณสมบัติเบื้องต้น

- ๒.๑ มีการจัดบริเวณวัดเป็นสัดส่วน สะอาด สงบ ร่มรื่น สวยงาม อาคารเสนาสนะมั่นคง เป็นระเบียบ
- ๒.๒ มีการจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณร และประชาชน
- ๒.๓ มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ และกิจกรรมที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อชุมชน
- ๒.๔ จัดการปกครองพระภิกษุ สามเณร และศิษย์วัดอย่างมีระเบียบ และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ คำสั่งของมหาเถรสมาคม
- ๒.๕ จัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง
- ๒.๖ เป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีชื่อในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และเจ้าอาวาสของวัดนั้น ได้รับการแต่งตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ทั้งต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ และคำสั่งของมหาเถรสมาคม กกหมาย กับได้ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการมาด้วยดี
- ๒.๗ เป็นวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาแล้ว

- ๒.๘ มีพระภิกษุสามเณรอยู่ประจำตลอดทั้งปี ไม่น้อยกว่า ๗ รูป เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี
- ๒.๙ ได้รับการคัดเลือกเป็นอุทยานการศึกษาในวัดมาไม่น้อยกว่า ๒ ปี
- ๒.๑๐ ไม่เคยได้รับการคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น และไม่เป็นพระอารามหลวงมาก่อน

๓. วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น : คุณสมบัติเบื้องต้น

- ๓.๑ จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๒ จัดกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อชุมชน เพื่อส่งเสริมประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ๓.๓ จัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๔ ได้รับการคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี และมีการพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๕ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าอาวาสแห่งวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น ผู้ซึ่งได้รับพัฒนา ย่อม โល่ประกาศเกียรติคุณจากสมเด็จพระสังฆราช แล้วมรณภาพหรือย้ายไปดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสแห่งวัดอื่น เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันซึ่งมาดำรงตำแหน่งแทน ต้องมีผลงานการพัฒนาวัดดีเด่นไม่ต่ำกว่า ๓ ปี (เป็นผลงานที่ปฏิบัติอยู่ในวัดปัจจุบัน) จึงสามารถขอรับพัฒนา ย่อม และ โល่ประกาศเกียรติคุณจากสมเด็จพระสังฆราชได้ตามระเบียบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- ๓.๖ เป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีชื่อในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และเจ้าอาวาสของวัดนั้นได้รับการแต่งตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ทั้งต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ และคำสั่งของมหาเถรสมาคม กกหมาย กับได้ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการมาด้วยดี
- ๓.๗ เป็นวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาแล้ว
- ๓.๘ มีพระภิกษุสามเณรอยู่ประจำตลอดทั้งปี ไม่น้อยกว่า ๑๐ รูป เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี
- ๓.๙ ไม่เป็นพระอารามหลวงมาก่อน

อนึ่ง การคัดเลือกวัดทั้ง ๓ ประเภท หากมีวัดใดที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควรคัดเลือกเป็นอุทยานการศึกษาวัด วัดพัฒนาตัวอย่าง และวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น ก็ให้สามารถกระทำได้ โดยให้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ฯ ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแต่งตั้ง

แบบรายงานขอเป็นอุทยานการศึกษาในวัด

ประจำปี.....

๑. ชื่อวัด.....สังกัด () มหานิกาย () ธรรมยุต
ตั้งอยู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทร.....
นามเจ้าอาวาส.....ฉายา.....นามเดิม.....
ตำแหน่งเจ้าคณะปกครองสงฆ์ (หากมีโปรดระบุ).....
ได้รับอนุญาตให้ตั้งเป็นวัด เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....(โปรดแนบสำเนาเอกสารประกอบ)
ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....(โปรดแนบสำเนาเอกสารประกอบ)
ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนหรือไม่ () อยู่ () ไม่อยู่
ที่ดิน ที่ตั้งวัด จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
บริเวณที่จัดเป็นอุทยานการศึกษาในวัด จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
๒. อุทยานการศึกษาในวัดแห่งนี้ เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ในด้านต่างๆ โดย
- ๒.๑ การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถาน หรือพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภายในวัด
() มี (โปรดแนบภาพถ่ายประกอบ) () ไม่มี
(ถ้ามี โปรดระบุ) ๑)
๒)
- ๒.๒ การจัดกิจกรรมทางการศึกษาและการเผยแพร่ความรู้ที่ทางวัดจัดให้แก่พระภิกษุ สามเณร และประชาชน
() จัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนก.....
() จัดตั้งศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
() จัดสอนธรรมศึกษาแก่เด็กนักเรียน
() จัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด
() จัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพแก่ประชาชนในวัด
() จัดสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานแก่ประชาชน
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- ๒.๓ เป็นสถานที่รวบรวม และเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ทางวิชาการในลักษณะ
() มุมหนังสือ () ห้องสมุด () นิทรรศการ
() หอกระจายข่าว () ป้ายคติธรรม () ป้ายบอกชื่อต้นไม้

๓. สภาพแวดล้อมภายในบริเวณวัดที่เป็นอุทยานการศึกษาในวัด

- มีความสะอาด เรียบร้อย สวยงาม () มาก () พอใช้ () น้อย
มีแหล่งน้ำที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชน () มี () ไม่มี
มีแหล่งน้ำธรรมชาติ () มี () ไม่มี
ภายในบริเวณวัด () สวนป่า () สวนหย่อม () สวน

สมุนไพร

มีพันธุ์ไม้ ประเภท.....ประมาณ..... ต้น
.....ประมาณ..... ต้น

ความร่มรื่น () มาก () พอใช้ () น้อย

วัดนี้มีแหล่งท่องเที่ยวในวัดหรือไม่ () มี () ไม่มี

ถ้ามี สิ่งที่น่าสนใจที่เข้ามาเยี่ยมชม คือ.....
.....

๔. มีการจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง (โปรดส่งแผนงานหรือโครงการ พร้อมรายละเอียดการดำเนินงานแนบไปพร้อมแบบรายงานนี้)

๕. มีการจัดทำแผนผังวัดแสดงพื้นที่บริเวณวัด อาคารเสนาสนะต่างๆ ในวัด และติดตั้งไว้บริเวณด้านหน้าวัด ที่เห็นได้ชัดเจน

() มี (โปรดแนบภาพถ่ายประกอบ) () ไม่มี

๖. จำนวนพระภิกษุ สามเณรในวัด (นับจากปีปัจจุบันย้อนหลังไป ๕ ปี)

ปี	จำนวนพระภิกษุ	จำนวนสามเณร
พ.ศ.....รูปรูป
พ.ศ.....รูปรูป
พ.ศ.....รูปรูป
พ.ศ.....รูปรูป
พ.ศ.....รูปรูป

๗. จัดส่งแผนผังวัด แสดงแนวเขตที่ดิน อาคารเสนาสนะภายในวัด โดยใช้มาตราส่วนที่เหมาะสมแนบไปพร้อมแบบรายงานนี้

๘. จัดส่งแผนที่สังเขปเส้นทางการเดินทางไปวัด โดยแสดงที่ตั้งวัดและจุดสังเกตให้ชัดเจน เช่น สถานที่ของหน่วยราชการ หลักกิโลเมตร และอื่นๆ พร้อมเขียนคำบรรยายเส้นทางการเดินทางไปวัด โดยละเอียด

๕. จัดส่งภาพถ่ายบริเวณวัด บริเวณที่จัดอุทยานการศึกษาในวัด และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่วัดจัดให้แก่ พระภิกษุ สามเณร และประชาชน ให้ครบถ้วนทุกกิจกรรมไปพร้อมแบบรายงานนี้

(ลงชื่อ).....เจ้าอาวาสวัด
(.....)

ความเห็นเจ้าคณะอำเภอ.....
(ลงชื่อ).....
(.....)

ความเห็นนายอำเภอ.....
(ลงชื่อ).....
(.....)

ความเห็นเจ้าคณะจังหวัด.....
(ลงชื่อ).....
(.....)

ความเห็นผู้ว่าราชการจังหวัด.....
(ลงชื่อ).....
(.....)

- หมายเหตุ
๑. การจัดทำเอกสารขอให้ทำรูปเล่มรายงาน ขนาดกระดาษ A ๔ และอธิบายรายละเอียดให้ครบถ้วนทุกข้อ
 ๒. โปรดส่งภาพถ่ายบริเวณวัด อาคารเสนาสนะ บริเวณที่จัดอุทยานการศึกษาในวัดและภาพถ่ายกิจกรรมที่วัดจัดกิจกรรมให้ครบถ้วนตามข้อมูลที่รายงาน ไปพร้อมกับแบบรายงานนี้ (ขอให้ส่งภาพถ่ายสีขนาดโปสการ์ด ห้ามใช้สำเนาภาพถ่าย)

แบบรายงานขอเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง

ประจำปี.....

๑. ชื่อวัด.....สังกัด () มหานิกาย () ธรรมยุต
ตั้งอยู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทร.....
นามเจ้าอาวาส.....ฉายา.....นามเดิม.....
ตำแหน่งเจ้าคณะปกครองสงฆ์ (หากมีโปรดระบุ).....
ได้รับอนุญาตให้ตั้งเป็นวัด เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....(โปรดแนบสำเนาเอกสารประกอบ)
ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....(โปรดแนบสำเนาเอกสารประกอบ)
ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนหรือไม่ () อยู่ () ไม่อยู่
ที่ดิน ที่ตั้งวัด จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ที่กัลปนา จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

๒. อาคารเสนาสนะภายในวัด มีหรือไม่ มั่นคงเพียงไร (ให้ใส่เครื่องหมาย /)

อุโบสถ	() มั่นคง	() ไม่มั่นคง	() ไม่มี
วิหาร	() มั่นคง	() ไม่มั่นคง	() ไม่มี
ศาลาการเปรียญ	() มั่นคง	() ไม่มั่นคง	() ไม่มี
หอสวดมนต์	() มั่นคง	() ไม่มั่นคง	() ไม่มี
โรงเรียนพระปริยัติธรรม	() มั่นคง	() ไม่มั่นคง	() ไม่มี
กุฏิ รวม.....หลัง	() มั่นคง	จำนวน.....หลัง	
	() ไม่มั่นคง	จำนวน.....หลัง	

อาคารอื่นๆ (ถ้ามี) ได้แก่

- () มั่นคง () ไม่มั่นคง
..... () มั่นคง () ไม่มั่นคง
..... () มั่นคง () ไม่มั่นคง

วัดมีปูชนียวัตถุ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ได้แก่

.....
.....
.....

/วัดนี้มีแหล่งท่องเที่ยว...

วัดนี้มีแหล่งท่องเที่ยวในวัดหรือไม่ () มี () ไม่มี
ถ้ามี สิ่งที่น่าสนใจที่เข้ามาเยี่ยมชม คือ

๓. โปรดจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมที่วัดจัดขึ้นในหัวข้อต่อไปนี้แบบทำแบบรายงานพร้อม
ภาพถ่ายประกอบด้วย (ภาพถ่ายสีขนาดโปสการ์ด ห้ามใช้สำเนาภาพถ่าย)

- การจัดการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร และประชาชน
- การจัดการกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- การจัดการปกครองพระภิกษุสามเณรและ
ศิษย์วัดอย่างมีระเบียบ
- การจัดการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อชุมชน
- การบรรยายธรรมและเทศนา
- การจัดห้องสมุด
- การจัดพิพิธภัณฑ์ในวัด
- การแจกหนังสือธรรมะ
- สมาคมทางศาสนา
- การจัดตั้งมูลนิธิ
- การจัดตั้งสถานพยาบาล
- การบริหารทางสังคม
- อื่นๆ.....

๔. มีการจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง (โปรดส่งแผนงานหรือโครงการ พร้อมราย
ละเอียดการดำเนินงานแนบไปพร้อมแบบรายงานนี้)

๕. จำนวนพระภิกษุ สามเณร ในวัด (นับจากปีปัจจุบันย้อนหลังไป ๕ ปี)

ปี	จำนวนพระภิกษุ	จำนวนสามเณร
พ.ศ.....รูปรูป
พ.ศ.....รูปรูป
พ.ศ.....รูปรูป
พ.ศ.....รูปรูป
พ.ศ.....รูปรูป

๖. จัดส่งแผนที่สังเขปเส้นทางการเดินทางไปวัด โดยแสดงที่ตั้งวัดและจุดสังเกตให้ชัดเจน เช่น สถานที่ของ
หน่วยราชการ หลักกิโลเมตร และอื่นๆ พร้อมเขียนคำบรรยายเส้นทางการเดินทางไปวัด โดยละเอียด

๗. จัดส่งแผนผังวัด แสดงแนวเขตที่ดิน อาคารเสนาสนะภายในวัด ทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและที่จะดำเนินการ
ปรับปรุงเพิ่มเติมในอนาคตโดยละเอียด ใช้มาตราส่วนที่เหมาะสม แนบไปพร้อมแบบรายงานนี้

(ลงชื่อ).....เจ้าอาวาสวัด
(.....)

ความเห็นเจ้าคณะอำเภอ.....
(ลงชื่อ).....
(.....)

ความเห็นนายอำเภอ.....
(ลงชื่อ).....
(.....)

ความเห็นเจ้าคณะจังหวัด.....
(ลงชื่อ).....
(.....)

ความเห็นผู้ว่าราชการจังหวัด.....
(ลงชื่อ).....
(.....)

- หมายเหตุ
๑. การจัดทำเอกสารขอให้ทำรูปเล่มรายงาน ขนาดกระดาษ A ๔ และอธิบายรายละเอียดให้ครบถ้วนทุกข้อ
 ๒. โปรดส่งภาพถ่ายบริเวณวัด อาคารเสนาสนะ ภาพถ่ายกิจกรรมที่วัดจัดกิจกรรมให้ครบถ้วนตามข้อมูลที่รายงาน ไปพร้อมกับแบบรายงานนี้
(ขอให้ส่งภาพถ่ายสีขนาดโปสการ์ด ห้ามใช้สำเนาภาพถ่าย)

แบบรายงานผลการพัฒนาวัด
ประกอบเรื่องขอเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น
ประจำปี.....

๑. ชื่อวัด.....สังกัด () มหานิกาย () ธรรมยุต
ตั้งอยู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทร.....
นามเจ้าอาวาส.....ฉายา.....นามเดิม.....
ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ.....
ตำแหน่งเจ้าคณะปกครองสงฆ์ (หากมีโปรดระบุ).....
ได้รับอนุญาตให้ตั้งเป็นวัด เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....(โปรดแนบสำเนาเอกสารประกอบ)
ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....(โปรดแนบสำเนาเอกสารประกอบ)
ได้รับคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง เมื่อ พ.ศ.....

โปรดเขียนรายงานผลงานการพัฒนาวัดที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และที่จะดำเนินการต่อไปตาม
ภารกิจ ๖ ด้านของคณะสงฆ์โดยสังเขป และให้ตรงตามความเป็นจริง พร้อมแนบภาพถ่ายกิจกรรมที่จัดประกอบ
ทุกหมวด และโครงการที่จะดำเนินการต่อไป

หมวดที่ ๖ การสาธารณสุขสงเคราะห์

หัวข้อเรื่อง “ การสงเคราะห์ทางด้านสุขภาพอนามัย การสงเคราะห์ทางอาชีพ การสงเคราะห์ทางด้าน
กฎหมาย การสงเคราะห์ด้านสาธารณสุขโรค ทรสงเคราะห์แก่ผู้เดินทาง การสงเคราะห์แก่ผู้ประสบความ
เดือดร้อน” เป็นต้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....เจ้าอาวาส
(.....)